

Karel Kramář – vůdce národa?
(Politický portrét prvního československého premiéra)
Martina Lustigová

(komentář vedoucího práce)

V průběhu let postgraduálního studia Martina Lustigová opakovaně a mnohostranně potvrzovala své předpoklady k odborné samostatné práci. Vedle řádného plnění studijních povinností se pravidelně a tvůrčím způsobem zapojovala do práce mnou vedeného specializovaného semináře určeného pro doktorandy a diplomanty. Vedle svých dalších pracovních povinností se podílela rovněž na výukovém programu Ústavu politologie FF UK, kde samostatně vedla několik odborných seminářů. Zároveň se v průběhu studia účastnila mnoha domácích i mezinárodních konferencí, na nichž prezentovala výsledky své průběžné badatelské práce. Jak prostřednictvím konferenčních sborníků, tak s využitím dalších možností publikovala Lustigová výsledky své práce formou odborných studií, a to jak doma, tak v zahraničí. Své aktivity podřizovala ústřednímu tématu své disertační práce, jež rozvíjela v průběhu celé doby studia.

Lustigová zvolila jako téma své disertační práce náročné téma zhodnocení politického profilu Karla Kramáře. Navázala tak na svoji práci diplomovou, a to směrem k průřezové studii, která od někdejšího zhodnocení Kramářovy prvorepublikové působnosti rozšířila svůj záběr na celou jeho politickou kariéru. Tomuto tematickému zaměření byla v první řadě přizpůsobena koncepce a metoda práce. Autorka se pokusila přiblížit Karla Kramáře z širšího životopisného pohledu. Práce má přitom dvě základní koncepční roviny. Jednak je podřízena snaze přiblížit Kramáře z širšího životopisného pohledu. Tyto pasáže jsou budovány na základě studia sekundární literatury a archivních materiálů, Lustigová k nim využila pestrou škálu pramenných zdrojů domácí i zahraniční provenience. Jsou to pasáže informativní a přehledové, přesto jim nelze upřít snahu o celistvost a nadhled v obecných hodnoceních role a veřejné působnosti Karla Kramáře, jakož i osobních stránek jeho života. Tento záměr se autorce daří naplňovat i díky stylistické obratnosti a lehkosti, která oživuje strohou informaci, nestírá její obsah, ale odlehčuje formě. Připoutává čtenáře k ději, prezentovanou látku předkládá přehledně, logicky vyvozuje obecné závěry a vhodně zapracovává potřebné dílčí informace.

Oproti tomu stojí druhá koncepční rovina, která se soustřeďuje na analýzu a zhodnocení politického profilu Kramáře, ať již jako politicko-stranického vůdce, ať jako státníka. Autorka nutně a oprávněně proměnila v těchto částech svůj přístup i pramenná východiska. Svůj rozklad staví zejména na Kramářových politických projevech, psaných i řečových, rozborů se tak věnují jak kramářovým časopiseckým politickým úvahám, tak zejména jeho parlamentním vystoupením. Lustigová s tímto záměrem bohatě využila zejména materiály zpracované a prezentované v rámci digitálního programu Knihovny Parlamentu ČR. (Pro další přístup k tématu bude nicméně nezbytné rovněž soustavné studium v zahraničních archivech.) Její hodnocení je věcné, střízlivé, především je argumentačně pevné a vnitřně provázané. Jistou slabinou je možno spatřovat v jednostranných materiálových základech, Lustigová svá argumentační východiska nevede napříč Kramářovou politickou pozůstalostí, nekříží jednotlivé prameny, ale rozebírá je v sevřenějších okruzích parlamentních projevů Říšské rady a Národního shromáždění, či tematicky vymezených publicistických příspěvků. Ne vždy se autorce podařilo zvládnout přechod mezi zmíněnými obecně popisnými a analytickými pasážemi a skloubit obě roviny v jeden kontinuální, plynulý celek.

Autorka nicméně dostatečně prokázala schopnost samostatné analytické práce, její text, po mém soudu, odpovídá nárokům kladeným na odborné práce tohoto stupně odbornosti.

Zpracovaný text má navíc ambice rovněž širšího populárně vědného uplatnění. Jejich oprávněnost potvrzuje úspěšné zadání textu v nakladatelství Vyšehrad, vydání knihy bude realizováno na podzim letošního roku. V průběhu let se autorka vzhledem k práci na svém disertačním tématu a dalších odborných i populárně vědných aktivitách prosadila jako výrazná badatelka na poli kramářovských studií, v současné době se v rámci české historické a historicko-politologické obce tomuto tématu věnuje nejsoustavněji. Díky její úspěšné práci se jí dostalo rovněž příležitosti, aby na základě své připravované disertace realizovala televizní scénář, věnovaný Karlu Kramářovi, který byl zpracován a celý program bude prezentován také na podzim tohoto roku.

Na základě všech uvedených skutečností mohu potvrdit, že Martina Lustigová splnila všechny studijní povinnosti, které ji opravňují k přístupu k závěrečné zkoušce a obhajobě disertační práce. Tato předkládaná disertace se mi potom jeví jako hodnotná a přínosná práce, která prokazuje předpoklady autorky k dosažení absolutoria.

komentář vypracoval:
Doc. Mgr. Vratislav Doubek, Dr.

V Hýskově 23. července 2007